

Х. В. СОЛНЦЕВА,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ КЕРІВНИКА РАЙОННОГО ОРГАНУ ОСВІТИ

У статті розглядаються питання важливості формування чіткого кола повноважень керівника районного органу освіти на основі аналізу чинних нормативно-правових актів та розробки Закону України «Про освіту», а також реформи децентралізації з метою запобігання їх дублювання та враховуючи міські, регіональні особливості й відмінності; проаналізовано термін «повноваження»; запропоновано формування повноважень згідно з тематичним блоком.

Ключові слова: повноваження, орган освіти, децентралізація, сфера управління освітньою діяльністю.

Постановка проблеми. Потреба у нових підходах до законодавчого забезпечення системи освіти завжди була і саме зараз стає нагальною, оскільки в перехідний період недоліки у сфері управління не зменшилися, а управлінські рішення не стали ефективнішими. Як показує практика, зміни сьогодення – кардинальні та нестримні, але, на жаль, не завжди структуровані та виважені. Реформи торкаються кожної освітньої галузі, проте можна констатувати, що залишаються «білі плями» всередині кожної з них.

Аналізуючи основні аспекти, які стосуються адміністративно-правового регулювання повноважень керівника районного органу управління освітньою діяльністю, можна дійти висновку, що саме чітке окреслення та затвердження повноважень як органу, так і керівника, його адміністративно-правового статусу, алгоритму дій, з урахуванням міських та регіональних особливостей і відмінностей, на законодавчому рівні, дуже важливе для створення нової законодавчої бази у сфері освіти України та для уникнення їх дублювання в рамках реформи децентралізації влади.

Мета цієї роботи – на основі аналізу теоретичних засад, чинної законодавчої бази дослідити повноваження керівника органу освіти в Україні, виділити окремі проблемні питання для удосконалення діяльності органу.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які закріплені певними правовими нормами та формуються в процесі здійснення адміністративної юрисдикції органами управління освітньою діяльністю в Україні.

Аналіз останніх досліджень. Огляд наукових праць із цього питання свідчить, що деякі аспекти даної проблематики, а саме: адміністративно-правове регулювання діяльності органів управління освітою вивчали О. А. Автенюк, С. К. Андрейчук, М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, Й. М. Бескида, Ю. П. Битяк, Т. М. Боголіб, І. П. Голосніченко, В. С. Журавський, В. В. Ковальська, В. В. Конопльов, М. В. Корнієнко, М. Н. Курко, Л. І. Миськів, П. В. Нестеренко, С. Ю. Обрусна, А. М. Подоляко, Т. О. Проценко, О. О. Романовський, В. В. Сиченко, Р. В. Шаповал та ін. Незважаючи на таке широке висвітлення проблеми науковцями та практиками, багато питань досліджувалися фрагментарно і потребують подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи чинні нормативно-правові акти щодо визначення органу управління освітньою діяльністю районного рівня, зазначимо таке:

– відділ освіти районної державної адміністрації утворюється головою районної державної адміністрації, входить до складу адміністрації та підпорядкований голові районної державної адміністрації, а також підзвітний та підконтрольний Міністерству освіти і науки України, департаменту науки та освіти обласної державної адміністрації [1];

– управління (відділ) освіти адміністрації району є самостійним виконавчим органом міської ради, який утворюється міською радою, та є підзвітним і підконтрольним міській раді; підпорядковується виконавчому комітету міської ради, міському голові, голові адміністрації району міської ради, директору Департаменту освіти міської ради [2].

Сучасний керівник органу освіти має певні повноваження, які є суперечливими, розмитими, й зовсім немає чіткого законодавчо закріпленого адміністративно-правового статусу. Зокрема, на міському рівні повноваження керівника хоча б розписані по пунктах, а на районному вони укладені в один рядок чинного типового положення стосовно органу управління освітою взагалі: «У межах своїх повноважень відділ освіти райдержадміністрації організовує виконання актів законодавства у сфері освіти, інновацій, інтелектуальної власності, здійснює контроль за їх реалізацією». Варто також зазначити, що навіть у Методичних рекомендаціях з розроблення положення про структурний підрозділ освіти і науки, молоді та спорту місцевої державної адміністрації, які затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 21 листопада 2012 р. № 1308 та Постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2012 р. № 887 «Про затвердження Типового положення про структурний підрозділ місцевої державної адміністрації» відсутній такий розділ, як повноваження органу взагалі та повноваження керівника зокрема.

Можна зробити висновок, що правова основа сьогодення у сфері освіти України, яку становлять закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Укази Президента «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні», «Про Державну премію України в галузі освіти», «Про Національну доктрину розвитку освіти», акти Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 228 «Про порядок створення, реорганізації і ліквідації навчально-виховних закладів», від 12 квітня 2000 р. № 646 «Про затвердження Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку», від 27 серпня 2010 р. № 777 «Про затвердження Положення про освітній округ», від 27 серпня 2010 р. № 778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад», від 14 червня 2000 р. № 963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників», від 8 серпня 2007 р. № 1019 «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», від 5 жовтня 2009 р. № 1121 «Про затвердження Положення про групу продовженого дня загальноосвітнього навчального закладу», від 20 липня 2004 р. № 601 «Про затвердження Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів», від 28 березня 2002 р. № 379 «Про затвердження Державної програми “Вчитель”», численні накази Міністерства освіти і науки України, безумовно, потребує обґрунтованого оновлення.

Одним із таких оновлень є розробка законопроєкту «Про освіту», над яким, крім робочої групи

комітету Верховної ради України, працюють і в Міністерстві освіти і науки України. Згідно з проєктом Закону України «Про освіту» замість класичного «району» буде створено нову установу, орган із забезпечення якості освіти, який буде підпорядкований Кабінету Міністрів України і по суті являтися представництвом Міністерства освіти і науки України на місцях [3]. І тому саме зараз дуже важливо окреслити та затвердити повноваження як органу, так і керівника, його адміністративно-правовий статус, алгоритм дій, враховуючи міські та регіональні особливості й відмінності на законодавчому рівні.

Звернемося до терміна «повноваження», який розуміють як право, надане комусь-небудь для здійснення чогось [4, с. 1000]. В юридичній енциклопедичній літературі під повноваженнями розуміють сукупність прав та обов'язків державних органів і громадських організацій, а також посадових та інших осіб, закріплених за ними у встановленому законодавством порядку для здійснення покладених на них функцій. При цьому обсяг повноважень конкретних державних органів та їх посадових осіб залежить від їх місця в ієрархічній структурі відповідних органів [5, с. 590]. Як зазначає А. Л. Мукшименко, в юридичній науковій літературі панують погляди на повноваження органів влади та посадових осіб як на нерозривне поєднання права та обов'язків. Зазвичай, наголошує вчена, при характеристиці поняття «повноваження» йдеться про можливість діяти, надана особі юридичними нормами, що є її обов'язком, складає для неї певну суспільну необхідність діяти. Такими є повноваження органів держави та посадових осіб [6, с. 233]. Держава не може ставити використання посадовими особами наданих їм прав у залежність від розсуду останніх, у зв'язку з чим вони одночасно розглядаються і як їх обов'язки. Сукупність й єдність службового обов'язку з наданими правами й утворює повноваження органу чи особи [7, с. 26; 8, с. 110].

Повноваження органу управління освітньою діяльністю в Україні – це пряме вираження державного владування. Повноваження визначаються як те, що можна зробити, які заходи може вжити орган [9, с. 43], як юридичний засіб, за допомогою якого орган держави виконує свої функції. Наведені приклади характеризують повноваження як елемент компетенції органу, акцентуючись на різних його аспектах. О. М. Солоненко зазначає, що в законодавстві досить часто вживають термін «повноваження» замість термінів «права» й «обов'язки», розуміючи «права» як категорію, що дає можливість вибору під час розв'язання конкретного питання, а «обов'язки» – навпаки, як такі, що жорстко регламентують дії [10, с. 127].

На думку В. Б. Авер'янова, питання про співвідношення функцій і компетенції органу в цілому слід вирішувати за умови, коли компетенція органу відображає, але не включає функції, шляхом закріплення у відповідному правовому акті завдань органу, а також його повноваження, які спрямовані на досягнення цих завдань [11, с. 61–62]. Тобто компетенція це не щось інше, як юридичне вираження функції органу.

Важливим складовим елементом правового статусу органу управління освітньою діяльністю виступає організаційний блок. До нього належать положення, які визначають порядок утворення і структуру органу, порядок встановлення посади, а також порядок призначення до складу органу і заміщення відповідної посади. Оскільки працівники майже всіх органів управління освітньою діяльністю є представниками виконавчої влади, які займають різні посади в органі держави, то всі організаційні елементи їх правового статусу закріплені у відповідних положеннях про відповідний інститут [12, с. 111].

Відповідальність є невід'ємною частиною адміністративно-правового статусу органу управління освітньою діяльністю, посадові особи якої зобов'язані нести юридичну відповідальність у випадку порушення законності, прав особи в процесі здійснення функцій органу [13, с. 70]. Згідно з ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти тільки на основі, в межах повноважень і засобом, які передбачені Конституцією і законами України. Стаття 56 Конституції України передбачає, що кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень [14].

Ураховуючи вищевикладене, зрозуміло, що чітко визначені повноваження як керівника органу управління освітньою діяльністю, так і самого органу, дадуть можливість правильно сформулювати права та обов'язки посадових осіб та уникнути будь-яких проблем із їх застосування у реальному житті. При передачі значних повноважень та бюджетів від органів державної влади органам місцевого самоврядування у рамках реформи децентралізації постає також питання логічного перерозподілу повноважень, уникнення їх дублювання. На даний час згідно зі ст. 32 чинного Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР повноваження у сфері освіти виконавчих органів сільських, селищних,

міських рад класифіковані на власні (самоврядні), а саме:

управління закладами освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними підлітковими закладами за місцем проживання, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення;

забезпечення здобуття неповнолітніми повної загальної середньої освіти;

створення необхідних умов для виховання дітей, молоді, розвитку їх здібностей, трудового навчання, професійної орієнтації, продуктивної праці учнів;

сприяння діяльності дошкільних та позашкільних навчально-виховних закладів, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких організацій;

створення при загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності фонду загальнообов'язкового навчання за рахунок коштів місцевого бюджету, залучених із цією метою на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також коштів населення, інших джерел;

контроль за використанням коштів цього фонду за призначенням;

забезпечення пільгового проїзду учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, за рахунок видатків відповідних місцевих бюджетів;

вирішення питань про надання професійним творчим працівникам на пільгових умовах у користування приміщень під майстерні, студії та лабораторії, необхідних для їх творчої діяльності;

організація медичного обслуговування та харчування у закладах освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, та делеговані, включаючи такі:

забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти на відповідній території, можливості отримання освіти державною мовою, а в межах території, на якій поширена регіональна мова, – цією регіональною мовою або мовою меншини згідно з нормами ст. 20 Закону України «Про засади державної мовної політики»;

забезпечення відповідно до закону розвитку всіх видів освіти, розвитку і вдосконалення мережі освітніх закладів усіх форм власності, визначення потреби та формування замовлень на кадри для цих закладів, укладення договорів на підготовку спеціалістів, організація роботи щодо удосконалення кваліфікації кадрів, залучення роботодавців до надання місць для проходження виробничої практики учнями професійно-технічних навчальних закладів;

організація обліку дітей дошкільного та шкільного віку;

надання допомоги випускникам загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів державної або комунальної форми власності у працевлаштуванні;

забезпечення школярів із числа дітей-сиріт, дітей-інвалідів/інвалідів I–III групи, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», які навчаються в державних і комунальних навчальних закладах, безоплатними підручниками, створення умов для самоосвіти;

організація роботи щодо запобігання бездоглядності неповнолітніх;

вирішення відповідно до законодавства питань про повне державне утримання дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, у школах-інтернатах, дитячих будинках, у тому числі сімейного типу, професійно-технічних навчальних закладах та утримання за рахунок держави осіб, які мають вади у фізичному чи розумовому розвитку і не можуть навчатися в масових навчальних закладах, у спеціальних навчальних закладах, про надання громадянам пільг на утримання дітей у школах-інтернатах, інтернатах при школах, а також щодо оплати харчування дітей у школах (групах із подовженим днем).

Згідно з реформою децентралізації у сфері управління освітою повноваження у громаді будуть включати дошкільну та шкільну освіту; у районі – спеціалізовану шкільну освіту, спортивні школи, школи-інтернати; у регіоні – професійно-технічна освіта [15]. Проте, ознайомившись із самим проектом Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» [16], повноваження громади лише окреслені, а не конкретизовані. Звернувшись також до проекту Закону України

«Про службу в органах місцевого самоврядування», з'ясується, що визначення та перелік повноважень теж відсутні [17]. Це дуже ускладнює вирішення питання дублювання повноважень. Саме новий Закон України «Про освіту» має стати документом, який знівелює шорсткості та зніме будь-які суперечливі питання, чітко визначить коло конкретних повноважень керівника органу управління освіти. Доцільно було б формувати повноваження згідно з тематичними блоками. Наприклад, кадровий блок має включати в себе питання пропозицій щодо призначення керівників загальноосвітніх, позашкільних та дошкільних навчальних закладів, формування резерву потенційних керівників навчальних закладів, прогнозування потреби району у педагогічних працівниках і спеціалістах, підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників тощо [18]. Дуже важливим блоком має стати фінансування. Згідно з чинним законодавством, школи фінансує район, а рішення про ліквідацію чи реорганізацію школи приймає місцева громада, яка не фінансує школу. В окремий блок треба виокремити повноваження керівника органу щодо контролю об'єктів відання.

Висновки. Отже, на сьогодні проект Закону України «Про освіту» знаходиться у стані розробки, і ми можемо лише сподіватися, що у нього будуть внесені відповідні зміни, які суттєво торкнуться питань децентралізації, розмежування повноважень на різних рівнях управління з метою уникнення їх дублювання, та в ньому будуть враховані раціональні та обґрунтовані пропозиції щодо діяльності районного органу освіти європейського типу.

Сучасне управління освітньою діяльністю має бути законодавчо захищеним та передбачати визначення цілей, завдань освітніх інституцій; забезпечення ефективності їх діяльності через дієву систему формування та організації виконання рішень; підтримку функціонування та здійснення контролю адміністративної юрисдикції у сфері освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про відділ освіти Золочівської районної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.at.ua/Marvana/polozhennja_vo.pdf.
2. Положення про управління освіти адміністрації Московського району Харківської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moskovskiy-guo.edu.kh.ua/Files/downloads/додаток_107_Москов_УО1.pdf.
3. Совсун І. Влітку почалось закриття малокомплектних шкіл, кількість вчителів теж доведеться скоротити [Електронний ресурс] / І. Совсун. – Режим доступу: <http://life.pravda.com.ua/person/2015/08/5/198152/>.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
5. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К. : Укр. енцикл. – Т. 4: Н – П. – 2003. – 736 с.

6. Мукшименко А. П. Адміністративно-правове забезпечення громадського контролю за дотриманням прав людини при виконанні кримінальних покарань : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Мукшименко Алла Петрівна. – К., 2010. – 192 с.
7. Козлов А. Ф. Компетенция прокуратуры СССР / А. Ф. Козлов // Компетенция прокуратуры СССР : межвуз. сб. науч. тр. Свердлов. юрид. ин-та. – Свердловск : Изд-во Свердл. юрид. ин-та, 1985. – С. 24–28.
8. Общая теория государства и права : академ. курс : в 2 т. / под ред. М. Н. Марченко. – М. : Зерцало, 1998. – Т. 1 : Теория государства. – 416 с.
9. Битяк Ю. П. Переконання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність : конспекти лекцій / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, А. Т. Комзюк. – Х. : Укр. юрид. акад., 1994. – 244 с.
10. Солоненко О. М. Теоретико-правова конструкція категорії «компетенція місцевого самоврядування»: монографія / О. М. Солоненко. – К., 2001. – 134 с.
11. Коваль Л. В. Административно-деликтное отношение / Л. В. Коваль. – К. : Вища школа, 1979. – 230 с.
12. Алехин А. П. Административная ответственность за правонарушения на транспорте / А. П. Алехин. – М. : Юрид. лит., 1967. – 112 с.
13. Алексеев С. С. Общая теория права : учебник : в 2 т. / С. С. Алексеев. – М. : Юрид. лит., 1982. – Т. 2. – 486 с.
14. Конституція України : від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
15. 5 необхідних кроків для проведення реформи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/fivesteps/item?id=2>
16. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812.
17. Проект Закону про службу в органах місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54569.
18. Шаповал Р. В. Правове регулювання освіти в Україні [Електронний ресурс] / Р. В. Шаповал // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1110–1115. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11srvovu.pdf>.

REFERENCES

1. *Polozhennia pro viddil osvity Zolochivskoi raionnoi derzhavnoi administratsii* (Provision on the Department of Education Zolochiv District Administration), Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: http://osvita.at.ua/Maruaana/polozhennja_vo.pdf
2. *Polozhennia pro upravlinnia osvity administratsii Moskovskoho raionu Kharkivskoi miskoi rady* (Regulations on Administration of the Department of Education of the Moscow District of Kharkiv City Council), Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: http://moskovskiy-ruo.edu.kh.ua/Files/downloads/dodatok_107_Moskov_UO1.pdf
3. *Polozhennia pro upravlinnia osvity administratsii Moskovskoho raionu Kharkivskoi miskoi rady* (Summer Began Closing Ungraded Schools, Number of Teachers also have to Reduce), Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: http://moskovskiy-ruo.edu.kh.ua/Files/downloads/dodatok_107_Moskov_UO1.pdf
4. *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy* (Great Dictionary of Modern Ukrainian) (z dod. i dopov.), Uklad. i holov. red. V. T. Busel, K; Irpin: VTF «Perun», 2005, p. 1728.
5. *Iurydychna entsyklopediia* : V 6 t (Legal Encyclopedia: B 6 t), Redkol.: Yu. S. Shemshuchenko (vidp. red.) ta in. K., Ukr. Entsykl, t. 4: N P., 2003, p. 736.
6. Mukshymenko A. P. *Administratyvno-pravove zabezpechennia hromadskoho kontroliu za dotrymanniam prav liudyny pry vykonanni kryminalnykh pokaran* (Administrative and Legal Framework for Public Control over the Observance of Human Rights in the Performance of Criminal Penalties), dys. kand. yuryd. nauk: 12.00.07, Mukshymenko Alla Petrivna, K., 2010, p. 192.
7. Kozlov A. F. *Kompetentsyia prokuratury SSSR* (The Competence of the USSR Prosecutor's Office), A. F. Kozlov, Kompetentsyia prokuratury SSSR, Mezhevuz. sb. nauchn. trudov Sverdlovskoho yurydycheskoho yn-ta. Sverdlovsk, Yzd-vo Sverdlovskoho yuryd. yn-ta, 1985, pp. 24–28.
8. *Obschaya teoriya gosudarstva i prava* (The General Theory of State and Law), Akademicheskii kurs v 2 t., pod red. M. N. Marchenko, M, Zercalo, 1998, T. 1 : Teoriya gosudarstva, p. 416.
9. Bytiak Yu. P. *Perekonannia i pryumus u derzhavnomu upravlinni* (Persuasion and Coercion in Public Administration), Administratyvna vidpovidalnist : konspekty lektsii, Yu. P. Bytiak, V. V. Zui, A. T. Komziuk, Kh., Ukr. yuryd. akad., 1994, 244.

10. Solonenko O. M. *Teoretyko-pravova konstruktsiia katehorii «kompetentsiia mistsevoho samovriaduvannia»* (Theoretical and Legal Structure Category of «Competence of Local Government»), monohrafiia, O. M. Solonenko, K., 2001, p. 134.
11. Koval L. V. *Administrativno-deliktne otnoshenie* (The Delinquency Ratio), L. V. Koval, Kiev, «Vischa shkola», 1979, p. 230.
12. Alehin A. P. *Administrativnaya otvetstvennost za pravonarusheniya na transporte* (Administrative Responsibility for Offenses in Transport), A. P. Alehin, M., Yurid. lit., 1967, p. 112.
13. Alekseev S. S. *Obschaya teoriya prava* (General Theory of Law) uchebnyk, v 2 t., S. S. Alekseev, M., Yurid. lit., 1982, T. 2, p. 486.
14. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 (The Constitution of Ukraine from 28.06.1996), *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1996, No. 30, St. 141.
15. *5 neobkhidnykh krokiv dlia provedennia reform* (5 Necessary Steps to Reform), Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://decentralization.gov.ua/fivesteps/item?id=2>
16. *Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy* (shchodo detsentralizatsii vlady) (Draft Law on Amendments to the Constitution of Ukraine (Concerning the Decentralization of Power)) Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812
17. *Proekt Zakonu pro sluzhbu v orhanakh mistsevoho samovriaduvannia* (Draft Law on Service in Local Self-Government), Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54569
18. Shapoval R. V. *Pravove rehuliuвання osvity v Ukraini* (Rights Education in Ukraine), R. V. Shapoval, Forum prava, 2011, No. 1, pp. 1110–1115, Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11srvovu.pdf>.

К. В. СОЛНЦЕВА

кандидат юридических наук, ассистент кафедры административного права и административной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

НАСУЩНЫЕ ВОПРОСЫ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ПОЛНОМОЧИЙ РУКОВОДИТЕЛЯ РАЙОННОГО ОРГАНА ОБРАЗОВАНИЯ

В статье рассматриваются вопросы важности формирования четкого круга полномочий руководителя районного органа образования на основе анализа действующих нормативно-правовых актов и разработки Закона Украины «Об образовании», включая реформу децентрализации власти, с целью предотвращения их дублирования, учитывая городские, региональные особенности и различия; проанализирован термин «полномочия»; предложено формирование полномочий согласно тематическим блокам.

Ключевые слова: полномочия, орган образования, децентрализация, сфера управления образовательной деятельностью.

K. V. SOLNTSEVA

Candidate of Legal Sciences, Assistant of the Department of Administrative Law and Administrative Activities of Yaroslav Mudryi National Law University

VITAL ISSUES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF POWERS OF THE DISTRICT EDUCATIONAL AUTHORITY HEAD

Problem setting. The article is devoted to the analysis of the main aspects concerning administrative and legal regulation of powers of the district educational authority head, importance of taking into account multiple peculiarities of the sphere and modern changes in Ukraine, especially creating new legal framework.

Based on the analysis of current legal acts it was found out, that modern educational authority head has certain powers, which are contradictory and vague, and head's administrative and legal status is not clearly legislated. This should be considered developing new Ukrainian legislation to avoid duplication within the reform of power decentralization.

Analysis of recent researches and publications. The following subject was investigated by such scientists as O. Avtenyuk, S. Andreychuk, M. Anufriev, O. Bandurka, Yu. Bytyak, T. Boholib, I. Holosnichenko, V. Zhuravsky, N. Kornienko, M. Kurko, L. Myskiv, S. Obrusna, A. Podolyako, R. Shapoval and others.

Article's main body. The article aims to emphasize the importance of the development of clear range of specific powers of district educational authority head, which will help to determine head's rights, duties and responsibilities expressly. It is also proposed to identify thematic clusters in certain areas of jurisdiction of the head. It is also submitted a detailed analysis of the current legislation on the subject of study.

Conclusions and prospects for the development. Further research of the items related to the powers in the educational sphere with current processes updating the legislative educational framework of Ukraine is needed and too important to have legally protected management of educational activities.

Key words: administrative jurisdiction, educational authorities, education, administrative and legal regulation, powers, educational institutions, decentralization, reforms.